

שיעורי חינוך

מראש הישיבה שליט"א

עצות פרקטיות והדרכה להורים, מלמדים, מחנכים ומחנכות

פרשת ויחי
שנת תשפ"ד

גליון
ל"ט

שיעורי חינוך

יום שני פרשת נח ה'תשפ"ג - קריית ברסלב - ליבערטי יע"א

• מהו תלמוד תורה?!

האלו הם תוספת נחמדה, אם אתה רוצה להכניס משחקים - מצין, אבל לא זה התלמוד תורה, אם יש יותר מדי משחקים זה כדי שהמלמדים כבר לא יהיו צריכים לדבר עם הילדים...

אני לא הייתי נוהג לצאת בהפסקה מהכיתה, הייתי נהנה לשבת עם הילדים, למלמדים האחרים היו טענות עלי: "צא החוצה, תבוא קצת לבלות, תבוא לשוחח קצת", עניתי להם: "לי נעים לבלות עם הילדים!" יכול להיות שאי אפשר לחקות את זה, כי שם זה היה שונה ממקומות אחרים, הייתי כבר הולך הביתה בשעה אחת, הייתי כמו מגיד שיעור, באתי לתלמוד תורה כבר בשעה שבע וחצי. בשבע וחצי התפללו שחרית, בשמונה וחצי היה ארוחת בקר, ומתשע עד אחת עשרה למדו גמרא, ובשעה אחת עשרה הייתה הפסקה, באחת עשרה ורבע המשיכו ללמוד גמרא עד ארוחת הצהריים, עד כאן היה החלק שלי.

תורה, אברך יושב במטבח של מישהו ולומד עם שני ילדים..." אמרתי לו: "בדיוק כן התחילה סאטמער, הרבי זכותו יגן עלינו אמר לרבי יודל רוזנברג זכרונו לברכה שיפתח תלמוד תורה, והוא פתח בבית שלו תלמוד תורה!"

בויליאמסבורג היו הדירות הישנות בנויות כן שכל הדירה הייתה בשורה אחת חדר בתוך חדר, והיו צריכים לעבור בחדר כדי להכנס לחדר השני, היום כבר לא בונים ככה, הדירה שלו הייתה בנויה שחדר השנה היה בקצה הדירה, מחדר השנה נכנסו לסלון, ומהסלון נכנסו למטבח, לא היה פרוזדור, והוא ישב ולמד עם שש ילדים בסלון, ואשתו שהייתה מטפלת בילדים, הייתה נעולה כל היום בחדר השנה, והיא אפילו לא יכלה ללכת לשרותים, וכך התחילו מוסדות סאטמער הענקיים שפרוסים היום בכל העולם, - בתוך דיירה!

לי נעים לבלות עם הילדים!

מוסד זה לא הבנין, מוסד זה לא המשחקים, הדברים

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֲנוּ מְסִימִים בְּזֹאת אֶת חֻלְקוֹ הָאַחֲרוֹן שֶׁל הַשְּׁעוֹר שְׁמֹסֵר רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה שְׁלִיט"א לְמַחְנָכִים בְּקִרְיַת בְּרֶסֶלֶב לִיְבֵעֶרְטִי יע"א בְּיוֹם שְׁנֵי פֶרֶשֶׁת נַח ה'תשפ"ג.

מהו תלמוד תורה?!

הראש ישיבה פנה בשאלה למנהל הגשמי: מהו תלמוד תורה מצלח? העולם אומר: "אם יש בנין - יש תלמוד תורה", אני אשמח שיהיה בנין יפה וכתות יפות, אבל לא זהו התלמוד תורה, ולא זהו בית החנוך.

מתר לך להביא לבית החנוך בבות ועגלות, ואם יהיה גם ספריה של ספרים - זהו בית החנוך?! אם כן, אני לא צריך מורות... בית החנוך הוא; מורות שמדברות אל הילדות פעם ועוד פעם.

אם לומדים בדירה זהו לא תלמוד תורה?! - פתחנו עכשו תלמוד תורה בטבריה בתוך דיירה, אברך שהיה שם לבקור, מתקשר אלי ואומר לי: "לא, זה לא תלמוד

• מהו תלמוד תורה?!

כָּבֵר מְאֹד רְצִיתִי לְבוֹא לָגוּר כָּאֵן, וּכְבֵר חֲשַׁבְתִּי שְׂאֲנִי בְּאַמַּת כָּבֵר בֹּא לָגוּר כָּאֵן, אֲבָל לְמַעֲשֵׂה הַיּוֹת וְאֵין לִי כָּאֵן מְקוֹם לְבַחֲוִירִים לְשָׁנָה, וְהָאוֹפֵן שְׂיִשְׁנוּ כָּאֵן בְּשָׁבוּעוֹת שֶׁל הַקִּיץ - מִזֶּה אֲנִי לֹא מְרַצֶּה, אֲנִי רוֹצֶה פְּנִימִיָּה קְדוּשָׁה, שְׁתִּהְיֶה שְׁמוּרָה בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה, וְלָכֵן עֲדִיף לִי לְהִשָּׂאֵר בְּעִיר, וְאֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ מִהֶהֱנִיחָה לְשִׂיאָרְגָנוּ מְקוֹם לְשָׁנָה לְבַחֲוִירִים. כְּשִׂיאָרְגָנוּ מְקוֹם לִישׁוֹן לְבַחֲוִירִים, אוֹכֵל בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם לְבוֹא אֵלֵיכֶם בְּכָל יוֹם לְתַת חֲזוּק.

אֲבָל עַד אַז אֲנִי אֵצָא אֵלֵיכֶם פְּעַם בְּשָׁבוּעַ כְּדִי לְתַת חֲזוּק. אֲנִי פּוֹתַח אֶת הַיְשִׁיבָה רַק מִחֶרֶץ, בְּמִיחָד כִּי רְצִיתִי שְׂיִהְיֶה לִי עוֹד יוֹם כְּדִי לְבוֹא וּלְדַבֵּר אֶל הַמְּלַמְדִים. מְשָׁבוּעַ הֵבֵא וְאֵילָּה, אֲנִי אֲבוֹא בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם מְקֻדָּם מְאֹד, אֲנִי אֲמַסֵּר אֶת הַשְּׁעוֹר בְּתִשְׁעַ בְּבִקְרָה, וְכֵן לֹא אֲחַסֵּר מִהַשְּׁעוֹרִים שְׁלִי בְּעִיר.

אֲשַׁמַּח שְׁהַמְּלַמְדִים יִכְתְּבוּ לִי פְתָקִים מִמָּה צְרִיךְ לְדַבֵּר, אוֹ שְׂיִסְפְּרוּ לִי עַל מְקָרִים שֶׁהִתְרַחְשׁוּ בְּתִלְמוּד תּוֹרָה עִם שְׂאֵלוֹת אֵיךְ לְטַפֵּל בָּהֶם, וְאֵז בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם אֲדַבֵּר עַל הַנוֹשְׂאִים שֶׁבְּקִשׁוּ.

יַעֲזֹר הַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ שְׁנוֹכֵל לְהַקִּים דּוֹרוֹת יָפִים וּמְאִירִים.

הַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ יַעֲזֹר שְׁתִּהְיֶה לְכֶם הַרְבֵּה הַצְּלָחָה וְסִיעֵתָא דְשִׂמְיָא.

עִם הַיְלָדִים וְיִמְשִׁיכוּ לְלַמֵּד אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה!

יְשִׁיבָה לְמַצְיָנִים!

הַתְּלַמוּד תּוֹרָה הוּא לֹא: 'וּוֹאוּ, יֵשׁ לָנוּ בְּנֵינ', בְּרוּךְ הַשֵּׁם שְׂיֵשׁ לָנוּ בְּנֵינ, אֲבָל לֹא זֶה ה'וֹאוּ', וּוֹאוּ הוּא שְׂיֵשׁ לָנוּ צְוֹת שְׁלוּמֵד עִם הַיְלָדִים, וְאִף יֶלֶד לֹא מְקַבֵּל תְּרוּפוֹת!

כָּל יְשִׁיבָה מוֹדִיעָה הַיּוֹם בְּפִתְקִים שֶׁהִיא תּוֹלָה עַל יַד הַמְּקוֹה: **"נִפְתַּחַת יְשִׁיבָה"**, הַיּוֹת וְהֵם רוֹצִים לְהַדְגִּישׁ שֶׁזֶּה **"יְשִׁיבָה לְמַצְיָנִים"** הֵם כּוֹתְבִים **"שְׁמוֹ שֶׁל רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה הוּא כָּהֵן וְכָהֵן"**, וְגַם יֵשׁ רוֹפֵא שֶׁמְדַבֵּר עִם הַבַּחֲוִירִים וְרוֹשֵׁם כְּדוֹרִים, לֹא כּוֹתְבִים בְּמִפְרָשׁ שְׂיֵשׁ רוֹפֵא, רַק כּוֹתְבִים שְׂיֵשׁ **"מְמַחָה שְׂמִיבִין בְּנִפְשׁ"**...

בְּהַרְבֵּה מְאֹד יְשִׁיבוֹת יֵשׁ רוֹפֵא בְּמְקוֹם שְׁרוּשֵׁם לְבַחֲוִירִים כְּדוֹרִים, אִם בַּחֲוִיר בֹּא לְהַגִּיד שֶׁהוּא רוֹצֶה לְהִתְחַתֵּן, אוֹמְרִים לוֹ: **"אַתָּה תִּקַּח כְּדוֹרִים, כְּדִי שֶׁלֹּא תִרְצֶה לְהִתְחַתֵּן!"** אִם לְבַחֲוִיר יֵשׁ יוֹתֵר מִדִּי מְרָץ, נוֹתְנִים לוֹ כְּדוֹרִים שֶׁהוּא יִרְדֵם, הַרְשׁוּיּוֹת שׁוֹפְכוֹת הַרְבֵּה כֶּסֶף לְדַבְּרִים הָאֵלוּ.

הַמַּעֲלָה שֶׁלָּנוּ הִיא, שְׂיֵשׁ לָנוּ מוֹסֵד שֶׁלֹּא נוֹתֵן תְּרוּפוֹת לְיְלָדִים, לֹא מְשַׁתְּמָשִׁים עִם מְקוֹלוֹת, רַק מְדַבְּרִים עוֹד פְּעַם וְעוֹד פְּעַם אֶל הַיְלָדִים.

אֲנִי רוֹצֶה לְחַזֵּק אֶת הַמְּלַמְדִים!

אֲנִי מְקוֹה בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם פְּעַם בְּשָׁבוּעַ לְצַאֵת אֵלֵיכֶם לְקַרְיָה כְּדִי לְחַזֵּק אֶת הַמְּלַמְדִים.

הַיְיִתִּי נִשְׂאָר בְּהַפְסָקָה לְשׁוֹחַח עִם הַיְלָדִים, הַיְיִתִּי מְסַתְּכָל אֵיךְ הַיְלָדִים מְשׁוֹחַחִים, אִם רְאִיתִי בְּזִמְן הַשִּׁיחָה שֶׁאֲחַד פּוֹגֵעַ בְּשָׁנִי, כְּבֵר הַשְּׁחֻלְתִּי בְּשְׁעוֹר הֵבֵא שְׂאֲסוֹר לְפִגְעַ, כָּל מָה שֶׁרְאִיתִי שְׂאֲנִי צְרִיךְ לְהַעִיר דְּבָרִים מְסִימִים הַכְּנִסְתִּי אֶת זֶה בְּאַמְצַע הַשְּׁעוֹר.

[אֲנִי זוֹכֵר, בְּכַתָּה נְמוּכָה יוֹתֵר לְמַד יֶלֶד שֶׁבֵּא מִמְשַׁפְּחָה שְׁבוּרָה, מְסַכֵּן הוּא הַתְּגַלְגַּל מְמַקוֹם לְמְקוֹם, וְהוּא הַשְּׁתוֹקֵק מְאֹד לְהַכְּנִס לְלַמֵּד אֲצֵלִי, אֲבָל בְּדִיוֹק בְּאוֹתָהּ שָׁנָה שֶׁהוּא הָיָה צְרִיךְ לְהַכְּנִס אֵלַי, זָרְקוּ אוֹתִי מִהַמוֹסֵד הַהוּא, כָּל כָּהֵן רַחֲמַתִּי עָלָיו, פְּעַם אַחַת אֲמַרְתִּי לוֹ: **"אֲנִי מְכַנֵּס אוֹתָךְ שְׁתִּהְיֶה הַבֵּן שְׁלִי, אֲנִי יַעֲשֶׂה לָּךְ בֵּר מְצוּהָ, אַתָּה תִתְּלַבֵּשׁ כְּמוֹ הַיְלָדִים שְׁלִי, אַתָּה יָכוֹל אֲפֹלוּ לְשָׁנוֹת אֶת שֵׁם הַמְּשַׁפְּחָה שְׁלָךְ, אַתָּה יָכוֹל לְקַרֵּא לְעַצְמָךְ ... רוֹטָה"**, הוּא הַתְּבַיֵּשׁ מְמַנִּי, וְהוּא אֲמַר לִי: **"לֹא, הַכֵּל בְּסִדֵּר"** לְמַעֲשֵׂה הוּא נְכַנֵּס לְיְשִׁיבָה בְּתוֹר בַּחֲוִיר, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם הוּא גָּדֵל מְאֹד יָפָה].

זֶה לֹא אוֹמֵר שְׂאֲסוֹר לְהִתְרוֹחַץ בְּבִנְיָן יָפָה וְכוּ', רַק צְרִיכִים לְדַעַת מַהוּ הַתְּלַמוּד תּוֹרָה וּמַהוּ בֵּית הַחֲנוּכָה. אִם מִחֶרֶץ יִהְיוּ צְרִיכִים לְסַגֵּר אֶת הַמוֹסְדוֹת; אִי אֲפֹשֵׁר לְדַעַת עִם הַגּוֹיִים מָה הֵם רוֹצִים לַעֲשׂוֹת אִתָּנוּ, אִם יִהְיוּ חִיָּבִים לְלַמֵּד אֶת כָּל הָאֲמוּנוֹת אֲנַחְנוּ לֹא נְסַכִּים לָזֶה, וְהַמְשַׁטְרָה תְּבוֹא לְסַגֵּר אֶת הַמוֹסְדוֹת, וְאֵז כָּל אֲנָשִׁי הַצְּוֹת יִתְּיָשְׁבוּ בְּבִתִּים שְׁלָהֶם

מה אני עושה שבני הבחור כל הזמן מבטל את דברי?

שאלה:

לכבוד ראש הישיבה שליט"א,

יש לי בעיה שמפריעה לי מאוד, בני - בחור בוגר - צועק עלי ונותן לי בקורת על כל דבר קטן, במה שהוא רק יכול למצוא שאני לא מתנהג על פי ההלכה לדעתו, הוא מאד גוער בי, והוא כל הזמן מבטל את דברי. אני מרגיש שאני לא יכול לסבל את זה, מה אני עושה?

יישר כח.

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום א' פרשת ברכה, י"ג תשרי, שנת תשפ"ב
לכבוד... גרו יאיר.

קבלתי את מכתבך.

התעוררת קצת מדי מאחר; חנוך מתחיל כשהילדים מאד קטנים, כשהם בני שנתיים, שלוש שנים, ארבע שנים, אז הזמן ללמד אותם איך לדבר אל אבא ואמא.

רבים מאד עושים את הטעות הזאת, נותנים לילדיהם הקטנים לגדל עקם, נותנים להם לענות להורים בחצפה, אומרים: עכשו הם עדין קטנים, לא צריך לחנוך אותם, ואחר כך כשהילדים גדלים - סובלים מהם צער.

אם עדין יש לך ילדים קטנים תתחיל כבר עכשו לחנוך אותם איך מדברים אל אבא ואמא.

שלמה המלך אומר (משלי כג, יג-יד) "אל תמנע מנער מוסר", אל תמנע מלומר מוסר לבנך בצעירותו, "כי תפנו בשבט לא ימות", אל

תפחד להרביץ לו, הוא לא ימות מסטייה, "אתה בשבט תפנו, ונפשו משאול תציל", תפה אותו וכך תציל אותו מגהינום.

ילדים צעירים צריכים לחנוך שישמעו בקול אבא ואמא, ילדים צריכים לדעת שאם אבא אומר כן זה כן, ואם אמא אומרת לא זה לא, ואם הילד לא מצייט - נותנים סטירות קטנות, כך מצילים את הילדים מרע, כך הם גדלים בריאים.

עכשו עם בנך הבחור כבר קצת מאחר, עכשו אתה כבר צריך לעבוד בחכמה, כשהוא מתנהג בחסר דרך ארץ תאמר לו: "אסור לדבר כך לאבא".

היה לך יותר קל להגן על כבוד אשתך; כשאתה שומע אותו מדבר אל אשתך בצורה לא יפה, תעיר לו על זה ותאמר לו: "אי אפשר לדבר כך לאמא", ואשתך תעזר לך, כשהיא שומעת שהוא מדבר אליך בצורה לא יפה היא תאמר לו: "אי אפשר לדבר כך אל אבא"; בכל מקרה תאמר לו "אי אפשר לדבר כך אל אבא".

חנוך הוא מהדברים הכי גבוהים בעם ישראל; כשמגלים שהילדים מחצפים, עזי פנים - לא יודעים מי הבעיה, ברוב הפעמים זו הבעיה של ההורים, הם לא חנכו את הילדים, וכשרואים ילדים בעלי דרך ארץ - הקרדיט מגיע להורים.

שלמה המלך אומר (משלי יג, א) "בן חכם מוסר אב", ילד חכם הוא בגלל שיש לו אבא שלמד

אותו איך להתנהג, "ולץ לא שמע גערה", ילדים שהם לצים זה בגלל שהם לא שמעו גערה, עוד הוא אומר שם (כב, טו) "אולת קשורה בלב נער, שבט מוסר ירחיקנה ממנו", ילדים קשורים לטבעים מטפשים, בענשים מסלקים את השטויות שלהם.

השם יתברך יעזר שתצליח בכל הענינים.
חג שמח.

...

(עצתו אמונה פרשת וירא תשפ"ב)

האם אבא צריך ללמד עם בני הבחורים?

שאלה:

לכבוד ראש הישיבה שליט"א,

אני רוצה לדעת מה לעשות לגבי לימוד עם בני הבחורים. אני זוכר שבשהייתי בחור מאד לא אהבתי בשאבא שלי למד אתי, אפלו שהוא אדם באמת נורמלי שרוצה רק בטובת הילדים, אבל פשוט לא נהנתי ללמד אתו, לכן אני רוצה לדעת אם אני באמת חייב ללמד עם בני הבחורים, או שאתן להם לגדל לבד.

אני מדבר דוקא על בחורים, כי אני מבין שעם ילדים בן צריכים ללמד.

יישר כח על הכל ובפרט על המכתבים הנפלאים.

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת תצוה, ח' אדר א', שנת תשע"ט
לפרט קטן
לכבוד... גרו יאיר

קבלתי את מכתבך. דע לך שחננוך זה עבודה קשה מאד, בפרט בדור שלנו קשה עולם פתוח מאד וכו'.

אם אתה רוצה לתת חנוכה טוב לילדים שלך קח את הכלל הזה: "אדם צריך קדם לחנוכה את עצמו"; תראה לילדים שלך דגמא אישית בחיי היום יום. לדגמא, אף פעם אל תצעק בפני וכו' ובנדאי שלא תצעק נבול פה - לא אתה על אשתך ולא אשתך עליך, כדי שהילדים שלך יראו שאתה נוהג עם אשתך בדרך ארץ.

תראה שתמיד יהיה שמח בפניו; שלא יהיו שום עצבות וכעס בפניו וכו' - זה החנוכה הכי טוב שאפשר לתת לילדים. פי ילדים מחקים את הוריהם, מה שהם רואים אצל ההורים הם יחכו, ומה שהם שומעים שמדברים בפניו הם מדברים אחר כך ברחוב. כפי שחכמינו זכרונם לברכה אומרים (ספד נז): "שותא דינוקא או דאבוה או דאימיה", מה שילד מדבר - הוא שמע או מאביו או מאמו; זה הכלל הראשון בחנוכה להיות דגמא חיה, להראות לילדים איך להתנהג. כך גם, אם רוצים

שהילד ילמד האבא צריך ללמד - כך הילד במילא ילמד. לגבי השאלה שלך האם ללמד בחברותא עם בניה הבחורים; קשה לענות על זה באופן כללי פי כל ילד הוא עולם בפני עצמו. יש ילדים שאוהבים ללמד עם האבא, הם תמיד רוצים ללמד עוד שעורים, לעמתם יש ילדים שמעדיפים להתחמק וכו', זה תלוי באפי שלהם, אבל מה שבטוח שאם אתה רוצה שהבן שלך ילמד - אתה בעצמך תלמד, כך הוא גם ילמד.

שנית צריכים לדעת, שאם רוצים לפעל משהו אצל הילד צריכים להחזיר את זה בנעם ושמחה, בכח אי אפשר להעמיס עליהם זה פי זה גורם שאחר כך הם ישנאו את זה וכו', רבנו הזהיר אותנו מאד לא להכריח ילד.

פעם הגיע יהודי אל רבנו ובמשך כל הדרך הוא חזר ואמר לבן שלו: "אם רבנו יכבד אותך לשתות תגיד סברי מרנן וכו'" כל הדרך הוא הפעיל לחץ ואמר: "געדענק'זשע! געדענק'זשע!" (תזכור! תזכור!), כשהם הגיעו אל רבנו ורבנו נתן לילד את הגביע, אזי הילד - במקום

לומר סברי מרנן - התחיל: געדענק'זשע!" (תזכור)...

ואז אמר רבנו לאבא את השיחה (חיי מוהר"ן, סימן תלב): "מה שהמלמדים דוחקים את התינוק ביותר, על ידי זה אינו יודע התינוק כלל, רק צריכין להיות אמן גדול בזה ללמד את התינוק בהדרגה בלי איום הרבה, ובלי דחק יותר וכו', ועל ידי זה יתפס יותר בנקל", צריכים להיות חכם לדעת איך לומדים עם הילד לאט לאט, בהדרגה, ובלי להטיל פחד על הילד, ובלי להפעיל לחץ, כך הוא יבין טוב יותר. רבנו אמר לו: "אם היית משנן עם הבן שלך קצת פחות ובלי לחץ הוא היה יכול להגיד 'סברי מרנן', אלא מלחזר כל כך הרבה פעמים 'געדענק'זשע', 'געדענק'זשע', מרב פחד הוא זוכר רק את המלה 'געדענק'זשע'.

השם יעזר שתראה נחת מהילדים שלך, שהם יגדלו יהודים כשרים.

... (ספר עצתו אמונה חלק ו', מכתב תקמב)

לקבלת הגליון מדי שבוע יש לשלוח אימייל ל: jhbul1234@gmail.com

קול ברסלב

קול ברסלב

קוואל פון חיזוק (נשים) שיעורים; סיפורי תפילה; מתכונים; ועוד 079-704-0069

שיעורים; חיזוק יומי; ניגונים; סיפורי תפילה ועוד 079-704-0066

ארצות הברית 212-444-9169 / 845-351-9060 / אנגליה 03303502363 קנדה 438-320-9090

ארצות הברית 212-444-9191 / 845-351-0910 / אנגליה 03303502361 קנדה 4383008080 / בלגיה 3235003461 / ארגנטינה 11552354370

מייל חיזוק יומי chizikyomi@gmail.com